inflammati, in Tribunali assidentes, jam instructione, jam consolatione, jam absolutione ditate, nec non *thesauri indulgentiarum* dignos reddite. Hunc in modum stabilite gratia divina corda, dona beneficentiæ, munuscula vicariæ communicationis fidelibus conferte. Si autem brumæ violentia Vos post Summam adigeret ad calefaciendum, aut vehementiæ æstus ad refrigerandum, meate ad domum plebanalem, ast calefacti, refrigerati, refocillati, ad templum redite, poenitentes quærite, qui primum post templi evacuationem comparent copiosi, reconciliationem anhelantes. Juvenes et senes, Presbyteri *unitis viribus* operi regenerationis insudate; nam alias ob nimiam copiam si jugum traherent pauci, pœnitentes magis retraherentur a Sacramento pœnitentiae, eis ansa oblocutionis præberetur et prandium ad horas vespertinas protraheretur. Qui nullum mundasset lavacro pœnitentiæ eodem die, supra prandium recordatus otii, in proximi detrimentum, cum Tito Augusto, ethnico, de se edicere cogeretur: *Amici, diem perdidi.*

Tarnoviæ die 31. Dec. 1864.

N. 1023.

Excitatio ad plantandas varii generis arbores. &c.

Nostrum latet nullum, quod inter populares tædium reperiatur laboris, defectus industriæ et parsimoniæ, violationesque substantiæ proximorum in arboribus et segetibus, in sylvis et pratis perpetrentur.

Nemo quoque nostrum inficias ibit, extirpationem ejusmodi vitiorum ad muneris nostri partes spectare, hinc quoad læsiones sine intermissione clamemus: laborandum non furandum, conferendum non auferendum — quia *non dimittitur peccatum, donec restituatur ablatum.* S. Aug. &c.

Ejusmodi violationes certe minuerentur, si agricolæ omnes plantarent arbores ad vias, ripas, acclivia, et prata: *) circa sepimenta, domos, ædificiaque oeconomica, si colerent hortos pomiferos. Ingruit nunc plantationis tempus. Ven. Clerus desuper excitatus pluries, modo rursus inviatus non solum exemplo prælucebit, verum inculcabit quoque officium augendi bona, quæ augeri possunt, non autem in varia eo minus in potationem aut lasciviam dissipandi; porro trahendi emolumentum e terra nobis a Patre in cœlis concessa, quæ tanta offert spatia pro plantandis arboribus, ligna pro foco, et pro ædificiis, alimentum apibus, poma hominibus large suppeditantibus. Indigitabitis ejusmodi loca, offeretis arbusculas fructiferas.. inculcabitis invigilantiam pastoribus, ne pecora eas lædant; immo conscientiam pulsabitis, ne quis audeat frangere aut extrahere plantatas — motiva adducendo, quod responsabilitas coram Deo multiplex esse censetur pro iis, qui arbusculas, quæ erescerent, poma ferrent, e medio tollunt proximo.

Deus, qui creavit terram et in terra tot tantaque utilitati nostræ destinavit, probos ejus cultores benedictione larga cumulet et improbos gratia Sua ad saniora concitet.

Tarnoviæ 9. Mart. 1865.

---

*) Volupe erat antea, recubare sub tegmine fagi, tilii aut quercus, in camporum medio, vel ad vias consistentium, quando vehementia æstus infestabat; modo quæque arborum pretii erant, excisa, campi radiis solaribus undique expositi, agricolae requiescunt sine umbra, imo et pecora lassa.